

นโยบายการคลัง เพื่อ "นวัตกรรมและการเติบโตที่ยั่งยืน"

ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจโลกพึ่งฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ทางการเงิน และกำลังปรับตัวเข้าสู่สภาวะความปกติใหม่ รัฐบาลในฐานะผู้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการออกแบบนโยบายการคลังที่จะกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค “นวัตกรรม” ผ่าน 3 ช่องทางสำคัญ ได้แก่ (1) การวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) (2) การถ่ายโอนเทคโนโลยี (Technology Transfer) และ (3) การส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) เพื่อเป้าหมายในการส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity: TFP) และขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะยาว

จากการศึกษาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) พบว่า นโยบายการคลังมีส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเติบโตเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว โดยสรุปแนวทางออกมาเป็น 3s' Do ดังนี้

1. Do more

จากข้อมูลของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Advanced Economy) ถ้าเอกชนลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 จะสามารถช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ในระยะยาวได้ถึงร้อยละ 5 ในขณะที่กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ (Emerging Market Countries: EMC) และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) ก็จะได้รับประโยชน์จากการวิจัยและพัฒนาหากมีทุนมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพที่สามารถรับองค์ความรู้ที่แพร่หลายจากต่างประเทศ ความสำเร็จดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยนโยบายการคลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนหันมาให้ความสนใจกับการวิจัยและพัฒนามากขึ้นส่งผลให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ

ประเด็นที่น่าสนใจ

หลาย ๆ ประเทศต่างประสบปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัวจากวิกฤตการณ์ทางการเงินที่พึ่งผ่านพ้นไป นโยบายการคลังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค นวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

คำศัพท์สำคัญ

- นวัตกรรม
- การวิจัยและพัฒนา
- ผู้ประกอบการ
- เทคโนโลยี
- ผลิตภาพรวม

ผู้เขียน

นายชัยวัฒน์ หาญพิทักษ์พงศ์
นายพงศธร วรมาลี

ขอขอบคุณ

นางสาวไพลิน ช่างภิญโญ

เศรษฐกรชำนาญการ

นางพนิดา สุวรรจิพร

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

นายปิยะ สาชาติ

ผู้อำนวยการส่วนระบบสถิติการคลัง

นายสิทธิรัตน์ ตรงมาศ

ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและระบบการคลัง

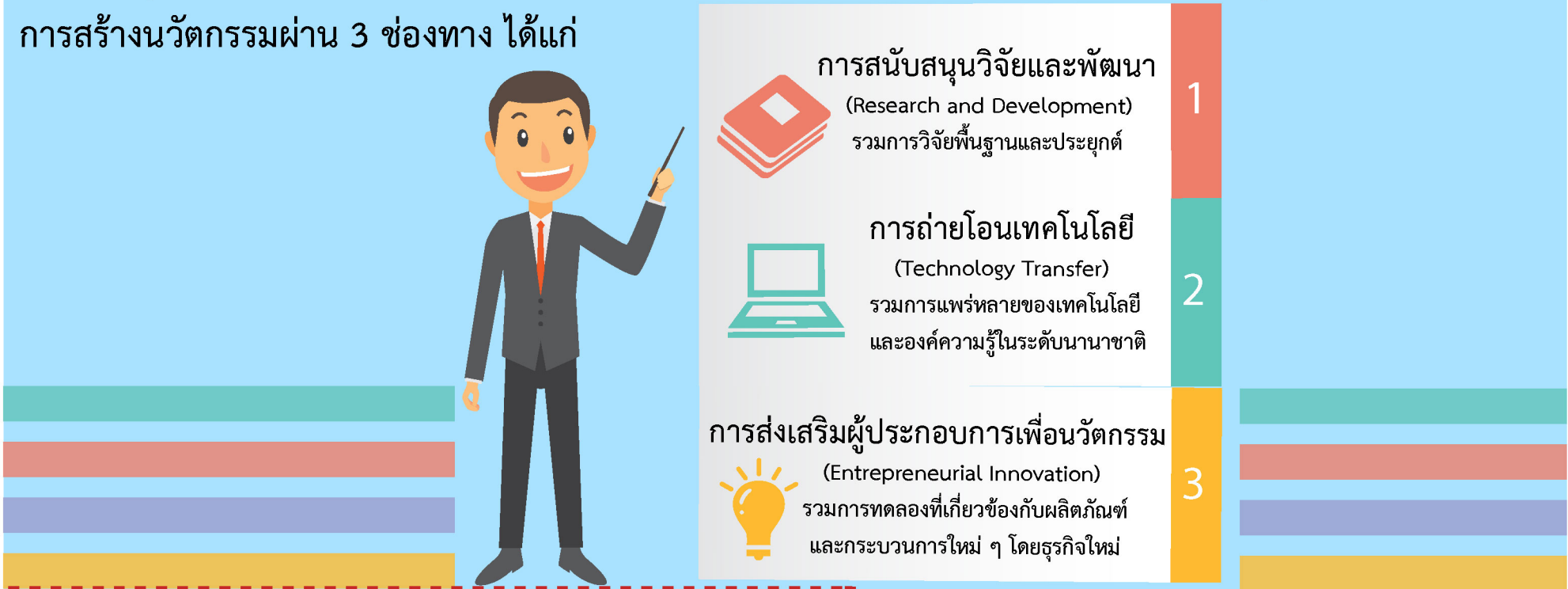
2. Do better

ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศต่างประสบภาวะเศรษฐกิจถดถอย การออกแบบนโยบายการคลังที่มีเสถียรภาพมีส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว นโยบายการคลังที่มุ่งเน้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนที่เกิดขึ้น ในขณะที่กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา การลงทุนด้านการศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานมีส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความสามารถที่จะรองรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ นอกจากนี้การปรับปรุงระบบภาษีมีส่วนสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกในการเข้าสู่ธุรกิจและเพิ่มผลิตภาพ

3. Do less

การลดหรือเลิกนโยบายการคลังที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจาก การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจขนาดเล็กเป็นเครื่องมือที่อาจสร้างกับดักในอนาคต เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวจะพยายามรักษาระดับเพื่อรับสิทธิประโยชน์ นอกจากนี้ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา นิยมการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อมุ่งเน้นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศซึ่งวิธีดังกล่าวควรได้รับการทบทวน เนื่องจากเป็นวิธีที่ไร้ประสิทธิภาพและสิ้นเปลือง

จากแนวทางข้างต้น เป็นความท้าทายของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการคลังที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมบนความหลากหลายของเป้าหมายของรัฐบาล จากผลการศึกษาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พบว่านโยบายการคลังสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรมผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่

1.การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

แต่ละประเทศต่างให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาแตกต่างกัน จากข้อมูลพบว่า รัฐบาลของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 2.0 0.65 และ 0.15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนดังกล่าวยังถือว่าต่ำมาก รัฐบาลจึงมีส่วนสำคัญที่จะเพิ่มเม็ดเงินเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาลงสู่ระบบ โดยอาศัยความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย หน่วยงานวิจัยของรัฐ หรือการออกแบบสิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อจูงใจเอกชน นอกจากนี้ในช่วงที่ประเทศกำลังประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ นโยบายการคลังที่มีเสถียรภาพมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกได้

จากข้อมูลประเทศในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วพบว่า การเพิ่มการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาที่จำเป็นต่ออาศัยแหล่งเงินทุนภายนอกระหว่างร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 16 จะมีโอกาสช่วยเพิ่มผลผลิตภาพรวมภายในประเทศได้สูงถึงร้อยละ 6 สำหรับกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ผลตอบแทนจากการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ ผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ และการแพร่หลายขององค์ความรู้ที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นซึ่งขึ้นอยู่กับทุนมนุษย์ในประเทศเหล่านั้นด้วย

เครื่องมือทางการคลังของรัฐบาลที่ใช้จูงใจภาคเอกชนให้หันมาสนใจในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ได้แก่

1. การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี (Tax Incentive)

เป็นเครื่องมือทางการคลังที่มีกลุ่มเป้าหมายไปที่บริษัทที่มีการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา หรืออาจกำหนดเป้าหมายไปที่บริษัทกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งอาศัยกลไกตลาดเป็นเครื่องมือในการดึงดูดบริษัทต่าง ๆ เข้ามา โดยภาคเอกชนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

2. เงินอุดหนุนจากภาครัฐ (Government Subsidy)

เป็นเครื่องมือทางการคลังที่ภาครัฐออกแบบให้มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาเฉพาะด้าน โดยอาศัยข้อมูลเพื่อกำหนดขนาดและรูปแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแพร่หลายขององค์ความรู้

นอกจากนี้ มีการศึกษาข้อมูลทั้งระดับบริษัทและอุตสาหกรรมพบว่า การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและเงินอุดหนุนจากภาครัฐมีส่วนสำคัญในการเพิ่มผลผลิตภาพแต่ผลลัพธ์แตกต่างกัน เช่น เงินอุดหนุนภาครัฐช่วยเพิ่มผลผลิตภาพรวมในอุตสาหกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอกและในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ในขณะที่เดียวกัน การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับบริษัทที่เน้นการวิจัยและพัฒนาและบริษัทขนาดเล็ก จากข้อมูลในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะพบว่ารัฐบาลของแต่ละประเทศมีการสนับสนุนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่

รูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่มีการดำเนินการในประเทศต่าง ๆ

1. ให้ความสำคัญกับบริษัทขนาดเล็กและบริษัทที่เพิ่งเข้าสู่ตลาด

ในประเทศแคนาดา เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ และสหราชอาณาจักร มีการดำเนินนโยบายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากถึง 2 – 3 เท่าแก่บริษัทขนาดเล็กเพื่อสนับสนุนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทขนาดทั่ว ๆ ไป เนื่องด้วยขนาดที่เล็กของธุรกิจทำให้มีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพราะเป็นธุรกิจใหม่และมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ประสบความสำเร็จ

2. เครดิตภาษี

บริษัทที่เริ่มก่อตั้งได้ไม่นานมักประสบปัญหากับการขาดทุนในช่วงแรก ซึ่งสามารถใช้ผลสะสมจากการขาดทุนดังกล่าวเพื่อลดค่าใช้จ่ายภาษีในอนาคต เมื่อบริษัทสามารถทำกำไรได้ ในปัจจุบันมี 13 ประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่ดำเนินนโยบายนี้เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา

3. การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเฉพาะการวิจัยและพัฒนาส่วนเพิ่ม

เป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเฉพาะเงินลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อส่งเสริมให้บริษัทมีการลงทุนด้านนี้เพิ่มขึ้นจากการลงทุนปกติ ปัจจุบันประเทศอิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ โปรตุเกส สเปน และสหรัฐอเมริกาได้มีการดำเนินนโยบายดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี นโยบายดังกล่าวค่อนข้างมีความซับซ้อนและความยุ่งยากในการตรวจสอบและส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน

4. การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

เป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรคนวัตกรรมจากทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ อย่างไรก็ตาม รูปแบบการให้สิทธิประโยชน์นี้ ถือว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นการให้สิทธิประโยชน์ต่อรายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา โดยไม่จูงใจให้เกิดการลงทุนเพิ่มเติม

5. การทยอยขยายการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีการวิจัยและพัฒนา

การทยอยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมักถูกใช้มากกว่าการให้สิทธิประโยชน์ขนาดใหญ่ครั้งเดียว เนื่องจากการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอาจจะส่งผลให้ภาคเอกชนหันมาลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา ส่งผลให้ค่าแรงนักวิจัยในตลาดเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลจึงต้องเตรียมความพร้อมที่จะรองรับความต้องการนักวิจัยของตลาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาด้วย

6. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นหัวใจสำคัญที่ปกป้องผลประโยชน์ของประเทศที่เกิดจากการให้สิทธิประโยชน์ ยกตัวอย่างเช่น บริษัทบางแห่งอาจพยายามจัดประเภทรายจ่ายปกติของตนเองเป็นรายจ่ายเพื่อการวิจัย เป็นต้น การป้องกันปัญหาดังกล่าวดำเนินการได้โดยการพยายามลดต้นทุนการตรวจสอบของภาครัฐด้วยการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการลดต้นทุนในการดำเนินการตามระบบภาษีของภาคเอกชน ทั้งนี้บางประเทศได้แก้ปัญหาด้วยการอนุญาตให้มีการสมัครออนไลน์และเสนอ one-stop-shop เพื่อที่จะลดต้นทุนดังกล่าว

2.การถ่ายโอนเทคโนโลยี

เทคโนโลยีส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นในประเทศในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วไม่กี่ประเทศ จากการศึกษาพบว่ามากกว่าร้อยละ 60 ของการวิจัยและพัฒนาเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศ G7 ซึ่งจะแพร่กระจายไปประเทศอื่น ๆ ผ่านการลอกเลียนแบบและการดูดซึมองค์ความรู้ ผ่าน 2 ช่องทางสำคัญ ได้แก่

1. การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) บริษัทอาจได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีผ่านการนำเข้าและในบางครั้งอาจเรียนรู้ผ่านการส่งออกกับประเทศคู่ค้า

2. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) บริษัทข้ามชาติอาศัยการลงทุนผ่านสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศซึ่งก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แรงงาน แนวความคิดกับบริษัทในท้องถิ่นนั้น ๆ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศถือว่ามีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา กระแสการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในหลายทศวรรษที่ผ่านมา สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20 – 30 ในทศวรรษที่ 1980 เป็นร้อยละ 50 ในปัจจุบัน รัฐบาลหลาย ๆ ประเทศในกลุ่มประเทศดังกล่าวต่างดึงดูดบริษัทข้ามชาติด้วยการออกแบบโครงการสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้บริษัทเหล่านั้นหันมาลงทุนในประเทศของตน แต่การดำเนินการดังกล่าวกลับเป็นผลเสียต่อระบบภาษีเดิม ทั้งนี้ มีการสำรวจในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาพบว่า การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือการพัฒนาองค์ความรู้ เป็นต้น เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากกว่าสิทธิประโยชน์ทางภาษี

3.การสนับสนุนการสร้างผู้ประกอบการเพื่อนวัตกรรม

การสร้างนวัตกรรมและการเพิ่มผลิตภาพจากบริษัทใหม่หรือที่รู้จักในชื่อ “ธุรกิจ Start-up” เป็นอีกกลไกที่สำคัญ เนื่องจาก Start-up มีแนวโน้มที่จะสร้างสรรค์นวัตกรรม ในขณะที่บริษัทที่มีการก่อตั้งมานานแล้วมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับการปรับปรุงผลิตภาพของกระบวนการผลิตในรูปแบบเดิม การแข่งขันระหว่างบริษัทที่เข้ามาเป็นผู้เล่นรายใหม่อย่าง Start-up และบริษัทที่มีอยู่เดิมมีแนวโน้มที่จะกระตุ้นให้เกิดการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อัตราการเข้าสู่ตลาดของ Start-up ในแต่ละกลุ่มประเทศมีความหลากหลาย จากข้อมูลพบว่า กลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีอัตราเข้าสู่ตลาดสูงกว่ากลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และ Start-up ส่วนใหญ่ในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเกิดจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรือการที่ผู้ประกอบการไม่ยอมเข้าทำงานที่อื่น (Necessity-driven) ในขณะที่ Start-up ส่วนใหญ่ของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วจะเกิดจากการเล็งเห็นโอกาสทางธุรกิจ (Opportunity-driven) ซึ่งเกี่ยวข้องกับนวัตกรรม

สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งกลไกของภาครัฐมีส่วนสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกตั้งแต่การเข้าสู่ธุรกิจ การเติบโตและการออกจากธุรกิจ โดยอุปสรรคสำคัญคือการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งรัฐบาลในหลาย ๆ ประเทศมีโครงการจะสนับสนุนธุรกิจ Start-up ไม่ว่าจะเป็นเงินทุนตั้งตัว (Seed capital) การให้กู้ยืมในระยะแรก (First-stage loan) และการร่วมทุน (Venture Capital) ผ่านการให้กู้ยืมและเงินอุดหนุน ตัวแปรสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นอุปสรรคของผู้ประกอบการรายใหม่ คือ กฎเกณฑ์และข้อกำหนดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นใบอนุญาต กฎหมายล้มละลาย ข้อบังคับเกี่ยวกับแรงงาน และภาษี ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีการออกแบบนโยบายที่เอื้อต่อการจัดตั้งบริษัท

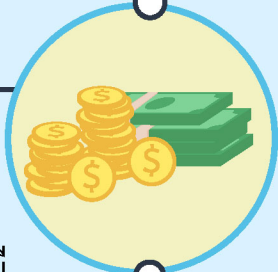
ผลกระทบจากการกำหนดนโยบายภาษีที่ส่งเสริมการสร้างธุรกิจด้านต่าง ๆ

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่มีผลกระทบต่อการสร้างธุรกิจใหม่อย่างชัดเจน ในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบก้าวหน้ากับอัตราการเข้าสู่ธุรกิจ มีทั้งที่เป็นบวกและลบ ในขณะที่การศึกษาอื่นพบว่าในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศเกิดใหม่ บางประเทศในทวีปยุโรปพบว่าทั้งสองปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

2. เงินสมทบประกันสังคม

รูปแบบการสมทบและผลประโยชน์จากกองทุนประกันสังคมเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจประกอบธุรกิจ อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาเรื่องผลกระทบยังไม่มี ความชัดเจนเช่นเดียวกับกรณี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ผลการศึกษาส่วนใหญ่พบว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่สูงส่งผลทางลบต่อการดำเนินธุรกิจ

4. ภาษีกำไรจากส่วนเกินราคาทุน (Capital Gain Tax)

การเก็บภาษี capital gain ในอัตราที่ต่ำจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการร่วมลงทุนมากขึ้น อย่างไรก็ดีการลดภาษี capital gain อาจนำไปสู่การรับรู้กำไรจากการขายหุ้นแทนการจ่ายเงินปันผลได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงควรกำหนดมาตรการที่มีความเป็นกลางทางภาษี

สำหรับกรณีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นการเฉพาะกับธุรกิจขนาดเล็กนั้น จากข้อมูลจะพบว่า แนวโน้มการเติบโตของบริษัท โอกาสในการสร้างงาน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภายนอกองค์กร มีความสัมพันธ์กับลักษณะ มากกว่าขนาดของธุรกิจ การออกแบบนโยบายการคลังเพื่อช่วยเหลือบริษัทขนาดเล็กจึงเปรียบเสมือนกับดัก ซึ่งผลลัพธ์ อาจสะท้อนผ่านการรายงานรายได้ที่ต่ำกว่าความเป็นจริง หรือการบิดเบือนกิจกรรมของธุรกิจ เช่น ลดขนาดการลงทุน เพื่อจะได้ทำให้คุณสมบัติของบริษัทเข้าเงื่อนไขของการได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว ทั้งนี้ รัฐบาลควรมุ่งเน้นด้านการปรับปรุง ระบบภาษีให้ง่ายต่อการดำเนินการของผู้ประกอบการขนาดเล็ก จากข้อมูลพบว่าต้นทุนของบริษัทขนาดเล็กที่เกิดขึ้น จากการดำเนินการด้านภาษีในแอฟริกา เอเชีย ละตินอเมริกาและตะวันออกกลางสูงถึงร้อยละ 15 ของต้นทุนรวม ซึ่งภาระ ที่เกิดจากภาษีดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าสู่ธุรกิจ บางประเทศจึงได้ออกแบบมาตรการภาษีเพื่อจูงใจให้ ผู้ประกอบการจดทะเบียนเข้าสู่ระบบภาษี แต่ในบางประเทศได้ลดความซับซ้อนในการคำนวณภาษีให้มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานบัญชี ซึ่งการปรับปรุงรูปแบบดังกล่าวส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้มีมาตรการหลากหลายด้านเพื่อสนับสนุนการลงทุนเพื่อกระตุ้นและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาวของประเทศ ได้แก่ มาตรการด้านภาษีที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ เช่น มาตรการบัญชีเล่มเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การยกเว้นเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ Start-up และการให้สิทธิหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนมาตรการด้านการเงิน เช่น โครงการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่าง ๆ มาตรการด้านกองทุน เช่น การจัดตั้งกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บางมาตรการยังมีความล่าช้าในการดำเนินการ ซึ่งรัฐบาลควรขับเคลื่อนมาตรการต่าง ๆ ที่ออกไปแล้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2. การดำเนินการของมาตรการทางตรง เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี หรือการให้สินเชื่อ ถือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างธุรกิจ Start-up อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับมาตรการอื่นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุน หรือการประกอบธุรกิจด้วย เช่น การเร่งลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การลดข้อจำกัดและความยุ่งยากในการประกอบธุรกิจ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เป็นต้น